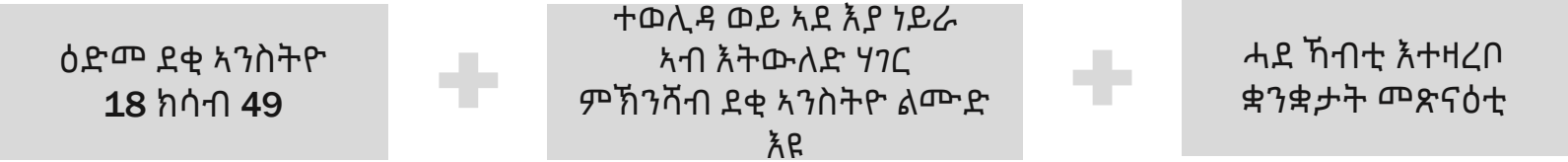

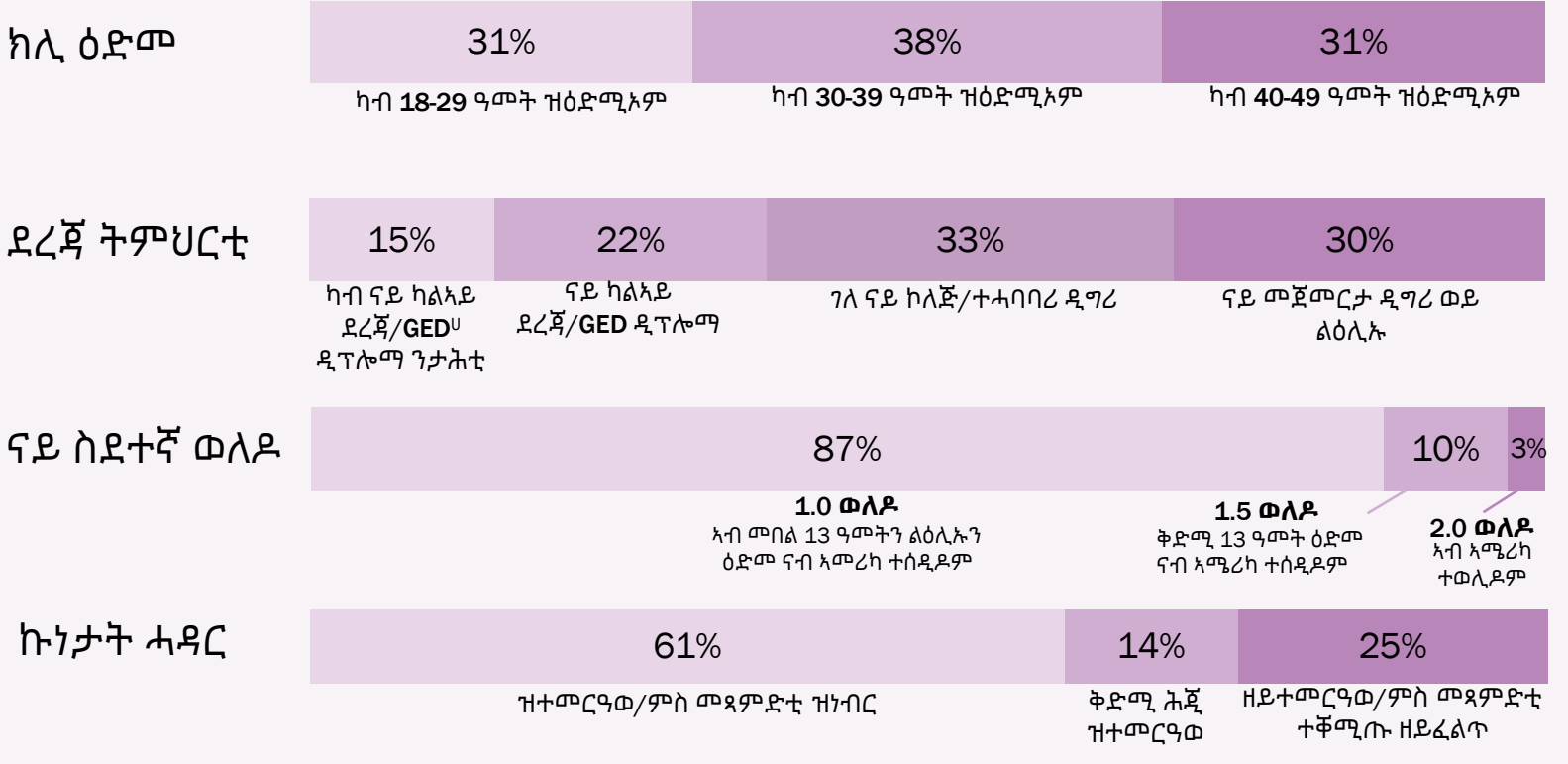
መጽናዕት ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ (WHNS)

ማሕበር ግምቢ ዘብዓኛ ብዛዕባ ኸንክን ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ ሓበሬታ ዝኣከበ ሓደ እዋን እተገብረ መጽናዕት ኢዩ ተመክሮታትን ድሌታትን ከምኡውን ብልዕቲ ጓል ኣንስተይቲ ምቕራጽ/ምቕራጽ (ምኸንሻብ):: እቲ መጽናዕት ኹብ ሕዳር 2020 ክሳብ ሰነ 2021 ኣብ ኣርባዕተ ዓበይቲ ኸተማታት እዩ ተገይሩ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ (ኣትላንታ ሚናፖሊስ ኒው ዮርክ ከምኡውን ዋሽንግተን ዲ. ሲ.)

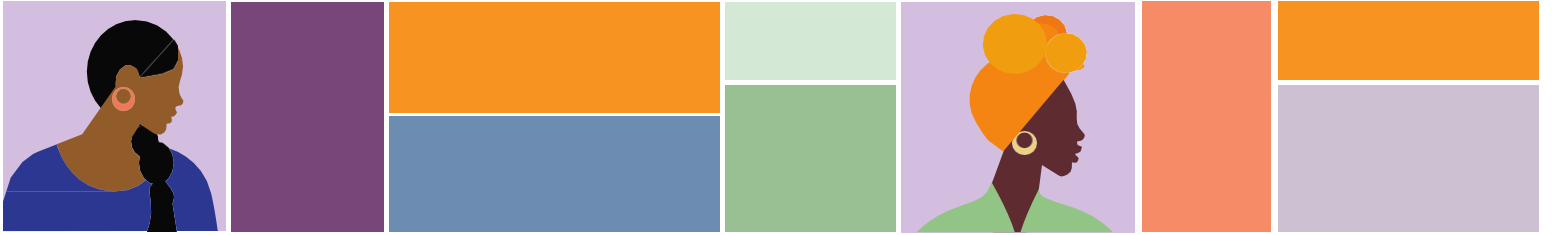
ብቕዕ ምኺን

ኣብቲ መጽናዕት እተኸፈሉ 1,132 ኣንስቲ

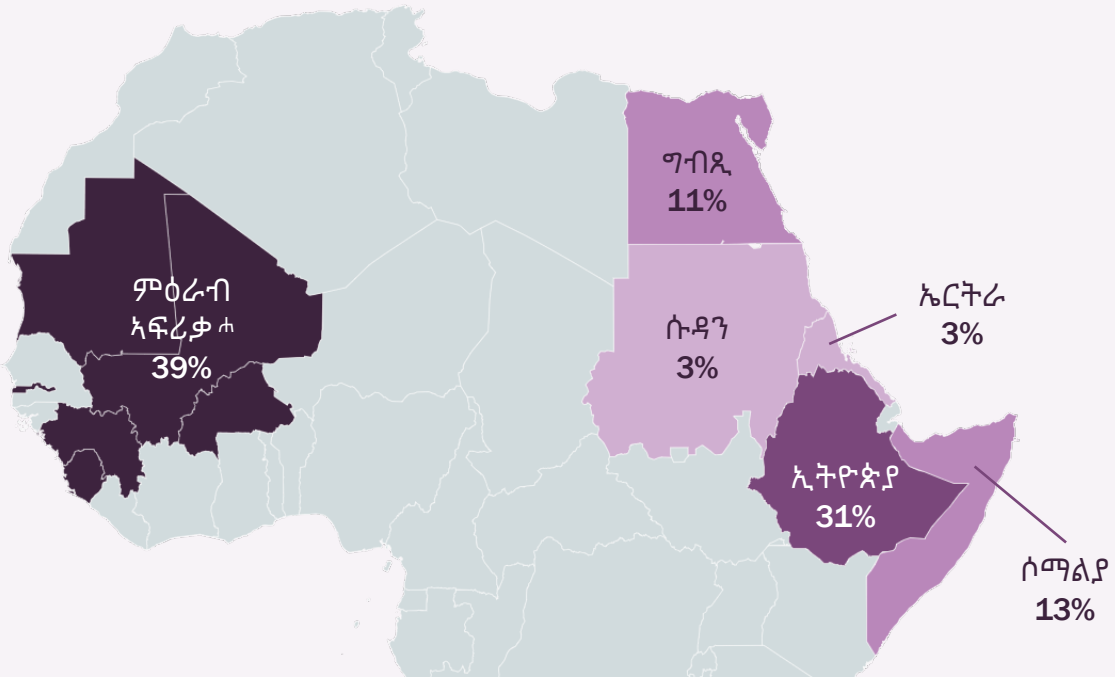
^ሀ ኣፈሻዊ ልምዓት ትምህርቲ

አብቲ መጽናዕቲ እተኻፈሉ

1,132 አንስቲ

መበቆል ሃገር^{ለ*}

ለ እታ ዓል አንስተይቲ አብ ብቑዕነት ዘለዎ ሃገር እንተዘይተወሊዳ ናይ ትውልዳ ሃገር ወይ ናይ ኣደ ናይ ትውልዳ ሃገር።

ሐ ምዕራብ አፍሪቃ ንቡርኪናፋሶ፣ ጋምብያ፣ ጊኒ፣ ማሊ፣ ሞሪታንያን ሴራሊዮንን የጠቓልል።

* ካርታ መበቆል ሃገር ብ © GeoNames, Microsoft, OpenStreetMap, TomTom ዝሰርኒ

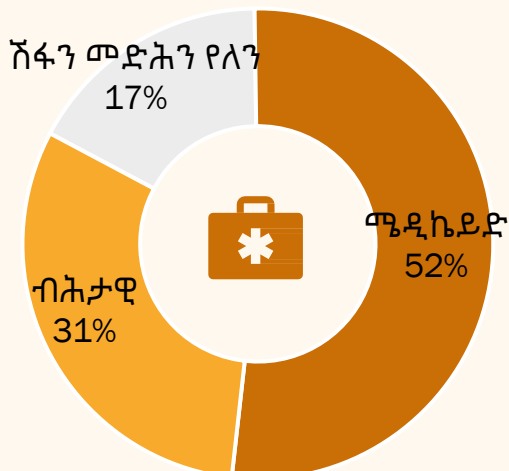
ተበጻሕነት ክንክን ጥዕና ንኹለን አብቲ መጽናዕቲ ዘለዎ ደቂ አንስትዮ

ናይ ጥዕና መድሕን

ተርጓሚ

ልዕሊ ፍርቂ ዝኹኑ (52%) ሜዲኬይድ ነይረዎም።

27% ተርጓሚ ኪመርጹ ክለዉ ናብ ኣላዪ ክንክን ጥዕናኦም ምብጻሕ።
አብ መንጎ እተን ኪመርጹ ዚመርጹ አንስቲ ተርጓሚ 2 ኹብ 3 (66%) አብታ ንመወዳእታ ግዜ ዝገበርዎ ምብጻሕ።

ጥዕና ምፍራይ

77%

ካብ ኩለን መጽናዕቲ እተገብረለን ኣንስቲ ናይ ጎሎ መርመራ ወይ ፓፕ ኣብ ዝሓለፈ 3 ዓመት እተገብረ ስሚንቶ፣ 17%ፈተና ኣጋጢሙኒ ኣይፈልጥን፣ 6% ሓደ 4 ወይ ቅድሚ ኣያሎ ዓመታት

51%

ካብተን ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ደቂ ኣንስትዮ፡ መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቐሙን ከምዝፈልጡ ሓቢረን። ካብተን መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቐሙን ዝፈልጡ ደቂ ኣንስትዮ፡ 57% ኣብ ዝሓለፉ 30 መዓልታት ተጠቂሙን ነይረን።

45%

ውሉድ ዘለዎን ኣንስቲ ብሲ-ክፍሊ እተላእክ ጸብጸብ።

18%

ካብተን ጸታዊ ርክብ ፈጸሙን ከምዝፈልጡ ዝገለጹ ደቂ ኣንስትዮ፡ ናይ መጀመርታ ጸታዊ ርክብ ኣብ ዝፈጸማሉ ግዜ ትሕቲ 18 ዓመት ዕድሜ እየን ነይረን። 59% ካብ 18 ክሳብ 24 ዝዕድሚኣን ነይረን ከምኡ'ውን 23% 25ን ልዕሊኡን ዝዕድሚኣን እየን ነይረን።

ናይ ምክንያብ ተመክሮ

ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ንምቕራጽ-ኣካል/ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ (ምክንያብ)፡ ብሰንኪ ባህላዊ፡ ሃይማኖታዊ፡ ወይ ካልኣት ዘይሕክምናውያን ምክንያታት ንግዳማዊ ኣካል ስርዓተ-መፍረ ደቂ ኣንስትዮ ብኸፈል ወይ ምሉእ ብምሉእ ምእላይ ወይ ኣብ ኣካላት ብልዕቲ ደቂ ኣንስትዮ ዝበጽሖ ካልእ መጉዳእቲ ዘጠቓልሉ ኩሎም መስርሓት ብምባል ይገልጹ።¹

ልዕሊ ፍርቂ ካብተን ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ደቂ ኣንስትዮ ምክንያብ ከምዘጋጠሙን ጸብጸቡን።

55%

ተመክሮ ዘለዎ ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ/ሲ

45%

ተመክሮ ኣይነበሮን ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ

¹ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ምወላ ህዝቢ ሕቡራት ሃገራትን ምወላ ህጻናት ሕቡራት ሃገራትን (UNICEF)። (1997)። ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ፡ መላግብ መግለጺ WHO(ውድብ ጥዕና ዓለም)/UNICEF/UNFPA ውድብ ጥዕና ዓለም <https://apps.who.int/iris/handle/10665/41903>.

ተመክሮ ደቂ አንስትሮ ምክንያታዊ ደቂ አንስትሮ ብመበቆል ሃገር

ሚእታዊት እትን ካብ ነፍሲ ወከፍ ሃገር ዝመጸ ደቂ አንስትሮ ኤፍ. ጂ. ኤም. /ሲ.

መዓብ ምዕራብ ኣፍሪቃ ዚርከብ ሃገራት ቡርኪና ፋሶ ጋምብያ ጊኒ ማሊ ማውሪታንያ ሴራ ሎንዮን።

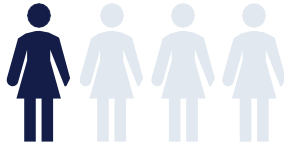
- ሰማልያ: 74%
- ሃገራት ምዕራብ ኣፍሪቃ: 59%
- ኤርትራ: 55%
- ሱዳን: 51%
- ኢትዮጵያ: 45%
- ግብጺ: 34%

መ ሃገራት ምዕራብ ኣፍሪቃ ንቡርኪናፋሶ: ጋምብያ: ጊኒ: ማሊ: ሞሪታንያን ሴራሊዮንን የጠቓል።

ብዕድመ

ምክንያታዊ ደቂ አንስትሮ ዘለዎን ደቂ አንስትሮ ብጉጅለ ዕድመ

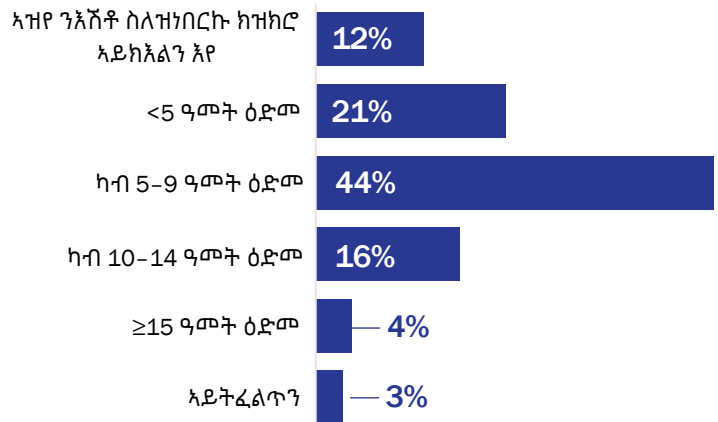
1 ካብ 4 (25%) ካብ 18-24 ዓመት ዝዕድሚኦን ደቂ አንስትሮ ምክንያታዊ ኣጋጢምዎ እዩ።

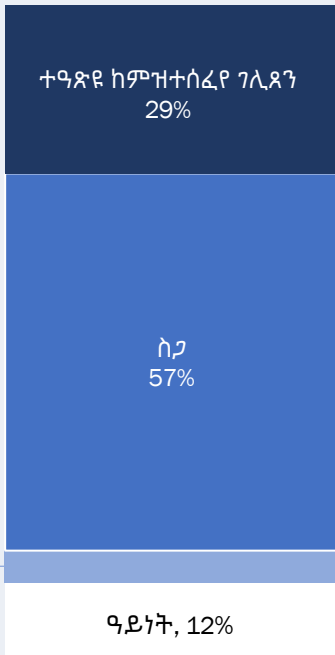
ዳርጋ 3 ካብ 4 (69%) ካብ 40-49 ዝዕድሚኦን ደቂ አንስትሮ ምክንያታዊ ኣጋጢምዎን ነይሩ።

ምክንያታዊ ደቂ አንስትሮ ኣብ ምክንያታዊ ደቂ አንስትሮ/ሲ

ብዓይነቱ ምክንያታዊ ደቂ አንስትሮ/ሲ

- 29% ከባቢ ብልዕተን ተዓጽዮ ከምዝተሰፈረ ገሊጸን።
- 57% ስጋ ካብ ከባቢ ብልዕተን ከምዝተኣልዮ ገሊጸን።
- 2% ድማ ከባቢ ብልዕተን ከምዝተቐርጸ ነገር ግን ስጋ ከምዘይተኣልዮ ገሊጸን።
- 12% ዘጋጠመን ዓይነት ምክንያታዊ ኣይፈለጦን ነይረን።

ከምዝተቐርጸ ነገር ግን ስጋ ከምዘይተኣልዮ ገሊጸን, 2%

ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ ዜተሓሳስበን ጥዕና

ምስተን 49% ምክንያቱን ዘደጋጠመን ደቂ አንስትሮ ክነጻጸራ እንክለዎ 67% ጸገም ሕርሲ ከምዘጋጠመን ሓቢረን። እዚ ድማ ድሕሪ ሕርሲ ዘጋጥም ምፍሳስ ደም፡ ካብ ሕርሲ ዝስዕብ ሰፊሕ ንብዓት ርሕሚ ወይ ህጹጽ እዋን ሲ-ሴክሽን የጠቓልል።

ምስ 23% ካብተን ምክንያቱን ዘደጋጠመን ደቂ አንስትሮ ክነጻጸር ከሎ 47% ጸገም ጥዕና ስርዓተ-መፍረ ከምዘጋጠመን ጸብጺበን። እዚ ድማ ኣብ ወርሓዊ ጽግዖት ኣብ ምሕላፍ ደም ምጽጋም፡ ሽንቲ ኣብ ምሕላፍ ምጽጋም፡ ምቕንዛው ኣብ ምሽን ወይ ብዙሓት ረኽስታት ሽምብቆ ሽንቲ የጠቓልል።

ምስ 17% ካብተን ምክንያቱን ዘደጋጠመን ደቂ አንስትሮ ክነጻጸር እንክሎ 44% ጸገማት ስርዓተ-መፍረ ጸብጺበን። ምክንያቱን። እዚ ድማ ኣብ እዋን ጸታዊ ርክብ ቃንዛ ወይ ምፍሳስ ደም የጠቓልል።

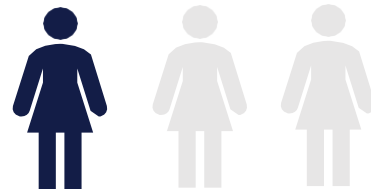
35% ምስ 24 ሚእታዊት ደቂ አንስትሮ ኪነጻጸሩ ኸለዉ ንሓያሎ ሰሙናት ከም ዚጉህዩ ጸብጺቡ ብዘይ ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ/ ሲ.

ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ ምስ ኣላዪት ሕሙማት

58% ፍኹስ ይብለካ ምስ ጥዕናኡም ብዛዕባ ምምይያጥ ኣላዪ ኸንክን ።

31% ብዛዕባ ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ ምስ ኣይ ኣላዪ ኸንክን ጥዕና ።

ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ/ሲ ኣረኣጺያ ኹለን መጽናዕቲ እተገብረለን ኣንስቲ

91% ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ ደው ኬብል ከም ዘለዎ ይኣምኑ።

87% ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ ብዕድመ ምስ ደፍኡ ጸገማት ጥዕና ኹምጽእ ከም ዚኸእል ይኣምኑ

82% ምክንያቱን ደቂ አንስትሮ ብሃይማኖት ከም ዚድለ ኣይኣምኑን እዮም።

